

Rozkład materiału nauczania z dwustopniowym planem wynikowym – klasa 5

Lp.	Temat, cele główne, założenia / numer treści w nowej podstawie programowej	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
				Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
1.	Różne tematy w sztuce. Oglądamy dzieła sztuki w albumach. Znajdujemy dzieła o określonych tematach. Konkurs drużynowy / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik – reprodukcje dzieł malarskich z całego podręcznika – wybrane reprodukcje malarstwa z CD-ROM-u	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – ćwiczenia – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe znanych obrazów – prezentacja ćwiczeń i prac plastycznych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjne określanie niektórych tematów dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura) – opisywanie niektórych elementów oglądanych dzieł, orientacyjne określanie tematu – tworzenie uproszczonego szkicu inspirowanego znany obrazem	– dokładne określanie, omawianie tematów malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, malarstwo historyczne, religijne, mitologiczne, abstrakcyjne) – opisywanie, omawianie istotnych elementów oglądanych dzieł (prosty opis kompozycji, kolorystyki, gamy, akcentów), dokładne określanie tematu obrazów – tworzenie ciekawych pod względem rozwiązania plastycznego szkiców rysunkowych, inspirowanych znanymi obrazami
O barwie					
2.	Przypomnienie wiadomości o barwie. Kolory znanych obrazów. Zmieniamy barwy znanych dzieł w naszych pracach / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Barwy podstawowe i pochodne</i> , s. 16–17; <i>Barwy ciepłe i zimne</i> , s. 21; <i>Gama kolorystyczna</i> , s. 22–24; <i>Akcent kolorystyczny</i> , s. 24–25 – reprodukcje malarstwa o zróżnicowanej kolorystyce z CD-ROM-u	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – praca z tekstem – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: malarska lub rysunkowa interpretacja znanego obrazu – prezentacja prac uczniów	– określanie cech, rozpoznawanie barw podstawowych i pochodnych, temperatury barw, orientacyjna znajomość gam barwnych – opisywanie niektórych barw i gam barwnych znanych dzieł – tworzenie uproszczonej interpretacji kolorystycznej	– określanie cech, omawianie barw podstawowych, pochodnych, rozróżnianie barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury barw, dobra znajomość gam barwnych, określanie tonacji obrazu i akcentów kolorystycznych w dziełach – opisywanie różnorodnych barw w znanych obrazach, ich gam,

			(praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	znanego obrazu lub jego fragmentu	tonacji i akcentów – tworzenie oryginalnej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu, we właściwych proporcjach, dobrze rozplanowanego, w którym zastosowane są zróżnicowane linie i kształty
3.	Barwy dopełniające i zjawisko powidoku. / „Dwukolorowy pejzaż w barwach dopełniających” / 2.1 3.2	– podręcznik: <i>Barwy dopełniające i zjawisko powidoku</i> , s. 18–19 – reprodukcje dzieł malarskich, w których są barwy podstawowe, pochodne, dopełniające z CD-ROM-u	– pogadanka – praca z tekstem – prezentacja reprodukcji – ćwiczenie – ćwiczenie plastyczne: praca malarska plakatówką lub pastelami albo wycinanka w barwach dopełniających – prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	– znajomość różnych rodzajów barw – znajomość par barw dopełniających i zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczenia związanego z powidokiem – tworzenie uproszczonej kompozycji w barwach dopełniających	– znajomość różnych rodzajów barw, określanie ich cech – znajomość par barw dopełniających, wyjaśnianie, dlaczego je tak nazywamy, znajomość zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczeń, w których poznajemy to zjawisko, wyciąganie wniosków z doświadczenia – wskazywanie barw dopełniających w dziełach malarskich – tworzenie oryginalnej kompozycji w barwach dopełniających
4.	Barwy czyste i złamane. / „Motyl na ziemi”, „Motyl na skałach” / 2.1 3.2	– podręcznik: <i>Barwy czyste i złamane</i> , s. 19–21 – reprodukcje dzieł malarskich, w których są barwy podstawowe pochodne czyste i złamane z CD-ROM-u – model koła barw	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – praca z tekstem – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: kolaż z samodzielnie malowanego papieru	– znajomość modelu koła barw, rozróżnianie barw czystych i złamanych, określanie sposobu tworzenia ich poprzez mieszanie – wyodrębnianie niektórych rodzajów barw	– dobra znajomość modelu koła barw, określanie grup, rodzajów barw zawartych w kole barw i sposobu tworzenia barw złamanych spoza koła barw, umiejętność celowego łączenia, mieszania barw w celu uzyskania barw pochodnych i złamanych

			<ul style="list-style-type: none"> – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> w wybranych obrazach – tworzenie prostej kompozycji, w której zastosowane są barwy czyste i złamane – wykorzystywanie techniki kolażu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – określanie barw, kolorystyki obrazów (wskazywanie barw czystych, złamanych, podstawowych i pochodnych, ciepłych i zimnych) – tworzenie oryginalnej kompozycji, w której w celowy, przemyślany sposób zastosowane są barwy czyste i złamane – przemyślane posługiwanie się różnymi możliwościami, jakie daje technika kolażu
5.	<p>Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw. Utrwalenie wiadomości o barwie. / „Parasole, które chłodzą na plaży”, „Parasole, które ogrzewają w deszczu” lub „Ciepło lub zimno w tej samej kurtce” /</p> <p>2.1 3.2</p>	<ul style="list-style-type: none"> – podręcznik: <i>Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw</i>, s. 26–27 – wybrane reprodukcje ilustrujące względność barw z CD-ROM-u 	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanka – praca z tekstem – ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami suchymi uzupełniona kolażem z papieru kolorowego – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> – określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, – określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających – zauważanie względności barw w niektórych obrazach – orientacyjne zastosowanie zasady względności barw w prostej kompozycji plastycznej na zadany temat – łączenie elementów kilku technik w wykonywanej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury kilku barw ciepłych i zimnych między sobą – określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających, rozpoznawanie zmiany temperatury barwy pod wpływem barw otaczających w obrazach i własnych pracach plastycznych, zauważanie związku względności barw z odbiorem nastroju kompozycji – przemyślane stosowanie zasady względności w różnych, samodzielnie tworzonych kompozycjach na zadany temat – celowe posługiwanie się kilkoma technikami plastycznymi i łączenie

					ich w tworzonej kompozycji
O kompozycji					
6.	Przypomnienie wiadomości o kompozycji. Różne rodzaje kompozycji z tych samych przedmiotów. „Ściana w pokoju” / 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Zasada równowagi</i> , s. 41–42; <i>Kompozycja symetryczna</i> , s. 43–44; <i>Kompozycja rytmiczna</i> , s. 44–45 – reprodukcje dzieł, w których spełniona jest zasada równowagi, symetria i rytm z CD-ROM-u	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: wycinanka z papieru kolorowego – prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa)	– znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi, kompozycji symetrycznej i rytmicznej – rozpoznawanie niektórych kompozycji spełniających zasadę równowagi, symetrycznych, rytmicznych w znanych dziełach sztuki – tworzenia prostych kompozycji ze zbliżonych elementów, spełniających zasadę równowagi, symetrycznych, rytmicznych – posługiwanie się techniką wycinanki w pracy plastycznej	– dobra znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi (znajomość barw lekkich i ciężkich, sposobów uzyskiwania równowagi), kompozycji symetrycznej (zachowywania podobieństwa elementów wokół osi symetrii), rytmicznej (różnorodności sposobu powtarzania się podobnych elementów w kompozycji) – rozpoznawanie różnych układów kompozycyjnych spełniających zasadę równowagi, symetrycznych i rytmicznych w wielu znanych dziełach sztuki – tworzenie ciekawej, zróżnicowanej kompozycji złożonej ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej – sprawne posługiwanie się techniką wycinanki, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki
7	Kompozycja otwarta i zamknięta. / „Rozsypane owoce i warzywa, kosz z owocami i warzywami” lub „Rozsypane zakupy,	– podręcznik: <i>Kompozycja zamknięta i otwarta</i> , s. 46–47 – wybrane reprodukcje przedstawiające przykład	– pogadanka – rozmowa nauczająca – praca z tekstem – prezentacja reprodukcji	– znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej – rozpoznawanie kompozycji otwartej i	– dobra znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej – rozpoznawanie różnorodnych kompozycji otwartych i zamkniętych w wielu dziełach

	kosz z zakupami” / 2.1 3.1 3.2	kompozycji otwartej lub zamkniętej – wybrany materiał na tło i drobne eksponaty do ułożenia martwej natury – naklejki do podpisywania eksponatów	– ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelami z konturem wykonanym pastelami olejnymi lub świecą – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	zamkniętej w niektórych dziełach malarskich – tworzenie, układanie prostej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów – komponowanie prostych prac plastycznych: kompozycji otwartej i kompozycji zamkniętej – posługiwanie się techniką akwareli uzupełnionej rysunkiem pastelami olejnymi	malarskich – samodzielne tworzenie, układanie ciekawej i oryginalnej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów – komponowanie prac ciekawych pod względem plastycznym: kompozycji otwartej i zamkniętej – wykorzystywanie różnych możliwości techniki akwareli podczas wykonywania pracy, uzupełnianie jej elementami narysowanymi pastelami olejnymi
8	Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika. / „Dyskoteka, taniec. Stojące osoby, czyli ci, którzy nie chcą tańczyć” / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika</i> , s. 48–50 – reprodukcje dzieł malarskich przedstawiających kompozycję statyczną i dynamiczną, obrazów przedstawiających taniec i ruch z CD-ROM-u – drewniany manekin – serpentyna, wstążka	– pogadanka – rozmowa nauczająca – praca z tekstem – prezentacja reprodukcji – ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelą z konturem wykonanym cienkopisem – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	– określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz niektórych sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie – określanie niektórych cech statyki i dynamiki w wybranych dziełach – tworzenie dwóch prostych kompozycji malarskich akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) – posługiwanie się techniką akwareli z konturem wykonanym cienkopisem	– dokładne określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz różnych sposobów, środków wyrazu artystycznego, stosowanych do przedstawiania ruchu i bezruchu na obrazie – określanie statyki i dynamiki kompozycji w różnych dziełach malarskich – tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) – sprawne posługiwanie się

					techniką akwareli , stosowanie ciekawego konturu wykonanego cienkopisem do uzupełnienia pracy
9.	Różne kompozycje w dziełach dawnych mistrzów – prezentacja komputerowa lub albumik. Powtórzenie wiadomości o kompozycji/ 1.2 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>O kompozycji</i> , s. 41–50 – reprodukcje dzieł sztuki reprezentujących różne rodzaje kompozycji z CD-ROM-u – komputer z dostępem do internetu i oprogramowaniem do wykonania prezentacji – albumy z reprodukcjami znanych dzieł malarskich	– pogadanka – rozmowa nauczająca – prezentacja reprodukcji – ćwiczenie – prezentacja ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjna znajomość różnych rodzajów kompozycji – posługiwanie się albumami , internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji – tworzenie prostego albumu o kilku rodzajach kompozycji	– dobra znajomość poznanych różnych rodzajów kompozycji – posługiwanie się albumami, reprodukcjami, internetem w celu poznawania wielu znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji – tworzenie ciekawego albumu lub prezentacji komputerowej o poznanych rodzajach kompozycji
Kalendarz świąteczny					
10.	Boże Narodzenie. Kolorowe choinki, ozdoby choinkowe, czyli o uproszczeniu formy i fakturze. Wprowadzenie do rzeźby / 1.1 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 56–57; <i>Rzeźba jako bryła</i> , s. 57–58 – zdjęcia ludowych dekoracji świątecznych; zdjęcia największych choinek świątecznych z wielkich miast z CD-ROM-u – ludowe dekoracje świąteczne – ekspozyty – materiały do montażu ozdób	– pogadanka – prezentacja reprodukcji i eksponatów – ćwiczenie plastyczne: kompozycje przestrzenne z papieru i innych materiałów – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa)	– znajomość tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych – poznawanie niektórych dekoracyjnych motywów świątecznych, inspirowanie się nimi we własnej pracy – stosowanie niektórych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej kompozycji przestrzennej – tworzenie prostej, dekoracyjnej kompozycji świątecznej (choinki)	– znajomość, omawianie cech tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych – poznawanie różnych charakterystycznych, dekoracyjnych motywów świątecznych, twórcze inspirowanie się nimi we własnej pracy – stosowanie różnorodnych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej oryginalnej kompozycji przestrzennej – tworzenie ciekawej pod względem zastosowanych

					środków artystycznego wyrazu, starannie wykonanej kompozycji świątecznej (choinki)
O rzeźbie					
11.	Dzieło sztuki w trzech wymiarach – rzeźba jako bryła. / „Papierowe ptaki”/ 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 56–57; <i>Rzeźba jako bryła</i> , s. 57–58 – rysunek, obraz, mała rzeźba o podobnym temacie – eksponaty – zdjęcia wybranych rzeźb wykonanych w różnych materiałach o zróżnicowanych tematach z CD-ROM-u – zdjęcia przyrodnicze ptaków (dodatkowo)	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – rozmowa nauczająca – praca z tekstem – ćwiczenie plastyczne: malowana rzeźba z gniesionego papieru – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa)	– orientacyjne określanie pojęcia bryły w dziełach plastycznych w odróżnieniu od dzieł na płaszczyźnie – znajomość i orientacyjne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz – opisywanie niektórych cech rzeźby na wskazanym przykładzie – planowanie prostego kształtu rzeźby w rysunku, formowanie prostej bryły rzeźby z papieru i malowanie jej farbami	– precyzyjne określanie pojęcia bryły w dziełach rzeźbiarskich o różnej formie w odróżnieniu od dzieł plastycznych na płaszczyźnie – znajomość i dokładne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz, znajomość niektórych etapów i sposobu pracy rzeźbiarza – wskazywanie cech rzeźby na przykładach różnych dzieł – planowanie ciekawego pod względem plastycznym kształtu rzeźby w przemyślanym szkicu rysunkowym, poprzedzającym etap formowania oryginalnej bryły rzeźby z papieru – nadawanie ciekawej kolorystyki wykonanej pracy za pomocą wybranych farb
12.	Faktura w rzeźbie. Pióra, futra i pancerze – różne rodzaje faktury / „Gliniane zwierzęta” / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 56–57; <i>Rzeźba jako bryła</i> , s. 57–58; <i>Światło w rzeźbie</i> , s. 39–40 – zdjęcia wybranych dzieł rzeźbiarskich wykonywanych różnymi technikami o zróżnicowanych tematach	– pogadanka – prezentacja zdjęć – praca z tekstem – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne – prezentacja prac uczniów – rzeźby z gliny, modeliny lub plasteliny (praca indywidualna,	– rozumienie pojęć: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie – znajomość przynajmniej dwóch różnych materiałów z których tworzone są tradycyjne rzeźby i sposobu, w jaki powstaje ich faktura – formowanie prostej bryły	– rozumienie i dokładne precyzowanie pojęć: bryła, rzeźba, faktura – znajomość kilku różnych materiałów, z których tworzone są rzeźby i związku techniki rzeźbiarskiej, użytych narzędzi z fakturą dzieł – znajomość różnych tematów rzeźb

		– albumy przyrodnicze ze zdjęciami zwierząt (dodatkowo)	zbiorowa)	zwierzęcia o zróżnicowanej fakturze z plastycznego materiału inspirowanej naturą, poprzedzone fazą szkicowania	–formowanie ciekawej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej, dobrze dostosowanej do jego formy fakturze z plastycznego materiału, inspirowanie się naturą, poprzedzenie pracy etapem stworzenia przemyślanego szkicu
13.	Działanie integracyjne. Między rzeźbą a formą przestrzenną. / „Wielka szkolna maskotka” / 1.1 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i> , s. 56–57; <i>Rzeźba jako bryła</i> , s. 57–58; <i>O formie przestrzennej</i> , s. 59 – zdjęcia rzeźb przedstawiających zwierzęta z CD-ROM-u – maskotki lub zdjęcia maskotek	– pogadanka – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna ze zróżnicowanych materiałów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– wykonanie prostych projektów maskotki, orientacyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu – praca w grupie, podejmowanie działań zespołowych i współpracy – wdrażanie projektu w życie, wykonywanie pracy plastycznej różnymi technikami	– wykonywanie oryginalnych projektów maskotki, precyzyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu – zgodna, twórcza praca w grupie, podejmowanie logicznie zaplanowanych działań zespołowych – wdrażanie złożonego projektu w życie, wykonywanie oryginalnej pracy plastycznej różnymi technikami
14.	Płaskorzeźba. / „Moneta lub medal okolicznościowy dla mamy, dziadka i babci z okazji ich dnia” lub „Rzeźbiony ornament” / 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Płaskorzeźba</i> , s. 58–59 – reprodukcje płaskorzeźb, reliefów (detali architektonicznych), medali, monet z CD-ROM-u – medale, monety	– pogadanka – prezentacja reprodukcji i przykładów monet i medali – praca z tekstem – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: płaskorzeźba z gliny, modeliny lub plasteliny – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	– określanie niektórych cech rzeźby i porównywanie jej z płaskorzeźbą – omawianie tematyki i formy wybranej płaskorzeźby – projektowanie i tworzenie prostej formy płaskorzeźby na zadany temat, podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji	– dokładne określanie cech rzeźby i porównywanie jej formy, tematyki, techniki, faktury z płaskorzeźbą – omawianie płaskorzeźb o zróżnicowanej formie, tematyce, technice wykonania – wykonanie ciekawego projektu płaskorzeźby na zadany temat i konsekwentne realizowanie go w praktyce, tworzenie oryginalnej formy podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji

				– posługiwanie się techniką rzeźbienia w glinie, plastelinie lub modelinie	– wykorzystywanie różnych możliwości ,które daje technika rzeźbienia w miękkim materiale, np glinie, modelinie, plastelinie
15	O sztuce w przestrzeni. O formie przestrzennej. Instalacja. / „Chronimy naszą planetę” / 1.1 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>O rzeźbie</i> , s. 56–61 – zdjęcia instalacji i form przestrzennych z CD-ROM-u – duże przedmioty do utworzenia formy przestrzennej lub instalacji	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – praca z tekstem – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna lub instalacja z różnych materiałów – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– określanie niektórych cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie niektórych różnic między nimi i tradycyjnymi rzeźbami – opisywanie niektórych cech wybranej instalacji lub formy przestrzennej – projektowanie, wykonywanie uproszczonej formy przestrzennej na zadany temat, próba dostosowywania materiałów i form do przekazywanej treści	– określanie, wskazywanie wielu cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie i dokładne określanie różnic i podobieństw między nimi oraz tradycyjnymi rzeźbami – opisywanie wielu cech różnych oglądanych instalacji i form przestrzennych – wykonywanie oryginalnego projektu wieloelementowej formy przestrzennej na zadany temat, dostosowanie odpowiednich materiałów, form do przekazywanych treści, tworzenie formy przestrzennej, bogatej pod względem formy i możliwego odczytywania znaczeń ,treści
16.	Environment, działanie plastyczne – działanie w przestrzeni szkolnej o określonym przesłaniu- nawiązanie do realizowanego programu profilaktycznego (np. zapobieganie przemocy, uzależnieniom od używek, komputera) / 1.1	– podręcznik: <i>O formie przestrzennej</i> , s. 59–60; <i>O różnych działaniach w przestrzeni</i> , s. 60–61; fragment o akcji plastycznej, s. 83–84 – zdjęcia wybranych akcji plastycznych i environmentów z CD-ROM-u	– pogadanka – prezentacja reprodukcji, zdjęć – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: projekty rysunkowe działania plastycznego, przygotowanie environmentu z przyniesionych rekwizytów i	– określanie niektórych cech environmentu i akcji plastycznej, wskazywanie wybranych różnic między nimi – projektowanie prostego environmentu, działania plastycznego (akcji) na zadany temat, rozumienie niektórych aspektów znaczenia sztuki, artysty,	– określanie wielu cech charakterystycznych, wspólnych, i różnic między environment a akcją plastyczną – projektowanie oryginalnego, ciekawego pod względem plastycznym, zaskakującego environmentu, działania plastycznego (akcji) na zadany temat, rozumienie wielu różnych znaczeń sztuki, misji artysty,

	2.1 3.1 3.2		przedmiotów – prezentacja pracy (praca indywidualna, zbiorowa)	przesłania dzieła	przesłania dzieła
17.	O różnych działaniach w przestrzeni. / „Moja grobla na jeziorze”, „Nasze pozdrowienia z...” / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>O różnych działaniach w przestrzeni</i> , s. 60–61; fragment o akcji plastycznej, s. 83–84 – zdjęcia wybranych dzieł sztuki publicznej i sztuki ziemi z CD-ROM-u, np. <i>Pozdrowienia z Alej Jerozolimskich</i> Joanny Rajkowskiej, <i>Spiralna grobla</i> Roberta Smithsona, <i>Kurtyny</i> Christo	– pogadanka – prezentacja zdjęć – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: makieta lub działanie zbliżone do sztuki publicznej lub sztuki ziemi – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjna znajomość cech różnych form przestrzennych, dzieł sztuki publicznej i sztuki ziemi – opisywanie niektórych elementów dzieł sztuki ziemi i sztuki publicznej – projektowanie, tworzenie makiet prostych kompozycji, nawiązujących do dzieł sztuki publicznej i sztuki ziemi	– dobra znajomość cech różnych form przestrzennych, dzieł sztuki publicznej i sztuki ziemi – opisywanie istotnych elementów dzieł sztuki ziemi i sztuki publicznej – projektowanie i wykonanie interesującej makiety wieloelementowej kompozycji, nawiązującej do dzieł sztuki publicznej i sztuki ziemi
Lekcja plenerowa / Wycieczka					
18.	Porównanie rzeźb z innymi działaniami w przestrzeni. / „Formy przestrzenne z opakowań” lub Lekcja plenerowa. / „Kopce i labirynty ze śniegu, liści, piasku lub gałęzi” / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>O formie przestrzennej</i> , s. 59; <i>O różnych działaniach w przestrzeni</i> , s. 60–61; fragment o akcji plastycznej, s. 83–84 – plener i zastane tam naturalne materiały – wybrany materiał ilustracyjny (gdy lekcja w sali)	– pogadanka – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: formy przestrzenne z materiałów naturalnych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki – stworzenie prostego planu formy jednoelementowej przestrzennej z wybranych materiałów – wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia prostej kompozycji przestrzennej w szkole lub w plenerze	– dokładne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki współczesnej (nieprzedstawiający charakter dzieł, nietypowe materiały) – tworzenie przemyślanej koncepcji, planu złożonej formy przestrzennej z wybranych materiałów – wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia złożonej, oryginalnej, wieloelementowej kompozycji przestrzennej w szkole lub plenerze
19.	Wystawa sztuki	– podręcznik: <i>O</i>	– pogadanka	– orientacyjna znajomość	– dobra znajomość wybranych

	nowoczesnej lub współczesnej. Nowe rodzaje dzieł. Dlaczego artyści nie tworzą takich dzieł, jak w dawnych czasach? / 1.1 3.1 3.2	<i>instytucjach kultury</i> , s. 76 – współczesne dzieła plastyczne, wystawa	– rozmowa nauczająca – oglądanie ekspozycji – omówienie oglądanych dzieł – notatki, opisy dzieł (praca indywidualna, zbiorowa)	niektórych wybranych form dzieł sztuki współczesnej – określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej i znajomość niektórych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki – oglądanie ekspozycji w zakresie odbierania formy i treści symbolicznej dzieł	form dzieł sztuki współczesnej – określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej, określanie znaczenia ekspresji i misji artysty, znajomość różnych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki (np. odbicie przeżyć, współczesności, odkryć, nowe tworzywa) – aktywne oglądanie ekspozycji, omawianie formy i wieloznacznego przekazu treści symbolicznej dzieł
Kalendarz świąteczny					
20.	Wielkanoc. Rzeźbimy baranki, zajączki i kurczaczki wielkanocne. O różnych materiałach w rzeźbie tradycyjnej i współczesnej (powtórzenie wiadomości o rzeźbie i innych formach w przestrzeni) / 1.1 1.2 2.2 3.2	– podręcznik: <i>O rzeźbie</i> , s. 56–61 – reprodukcje edycyjnych ludowych ozdób świątecznych, pisanek z CD-ROM-u – zdjęcia przyrodnicze przedstawiające owce, barany, zające, króliki, kurczaki – kosz na figurki zwierzątek świątecznych – tkanina do wykonania ekspozycji	– pogadanka – prezentacja ilustracji i eksponatów – ćwiczenie plastyczne: rzeźby z masy solnej, gliny lub masy papierowej – prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową – określanie prostych symboli świątecznych – tworzenie prostych brył, rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej – rzeźbienie w plastycznym materiale	– dobra znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową – określanie różnych symboli świątecznych – tworzenie ciekawych, oryginalnych brył, rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej – sprawne posługiwanie się techniką rzeźbienia w plastycznym materiale
O budowlach					
21.	Sztuka pod gołym niebem. Zagadki. Przedstawiamy budowle o różnych funkcjach i wyobrażamy	– podręcznik: <i>Sztuka pod gołym niebem</i> , s. 66–67 – zdjęcia budowli o różnych funkcjach z CD-ROM-u	– praca z tekstem – rozmowa nauczająca – pogadanka – prezentacja zdjęć	– orientacyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki – określanie użytkowego	– precyzyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki – określanie, rozumienie

	<p>sobie ich plany /</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p>	<p>– przykładowe plany budowli z symbolami związanymi z ich wyposażeniem</p>	<p>– zabawa plastyczna</p> <p>– ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe i makiety kompleksów architektonicznych</p> <p>– prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)</p>	<p>znaczenia architektury, funkcji budowli</p> <p>– określanie niektórych związków planów budowli i ich funkcji, wykonywanie orientacyjnych szkiców</p> <p>– tworzenie prostej makiety kompleksu architektonicznego</p>	<p>użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli</p> <p>– określanie związków planów budowli, zewnętrznego kształtu i spełnianej funkcji, wykonywanie odpowiednich szkiców</p> <p>– tworzenie ciekawej, wieloelementowej makiety kompleksu architektonicznego</p>
22.	<p>Symetria i rytm w architekturze. Fasady różnych budowli. Szukamy rytmu – o podobieństwie okien, barwach i powtarzających się liniach. / „Moja budowla”/</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p>	<p>– podręcznik: <i>Symetria i rytm w dziełach architektury</i>, s. 67</p> <p>– zdjęcia wybranych budowli o symetrycznej formie z zaakcentowanym rytmem z CD-ROM-u</p> <p>– kartki z figurami geometrycznymi do losowania kształtu rytmicznie powtarzającego się w fasadzie budowli</p>	<p>– praca z tekstem</p> <p>– pogadanka</p> <p>– prezentacja reprodukcji</p> <p>– rozmowa nauczająca</p> <p>– ćwiczenie plastyczne: tworzenie fasady budowli techniką kolażu</p> <p>– prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)</p>	<p>– orientacyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli</p> <p>– określanie wybranych cech kompozycji symetrycznej i rytmicznej w architekturze</p> <p>– wskazywanie rytmu i symetrii w wybranym dziele architektonicznym</p> <p>– komponowanie prostej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu</p>	<p>– precyzyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli</p> <p>– określanie wielu cech kompozycji rytmicznej i symetrycznej w architekturze</p> <p>– wskazywanie i omawianie rytmu i symetrii w różnych budowlach</p> <p>– komponowanie oryginalnej, złożonej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu, ciekawa kolorystyka pracy</p>
23.	<p>Statyka i dynamika w architekturze. O architekturze bez dachu, drzwi o okien. / „Mosty na filarach, mosty wiszące” /</p> <p>2.2</p> <p>3.1</p>	<p>– podręcznik: <i>Statyka i dynamika w dziełach architektury</i>, s. 68</p> <p>– zdjęcia obiektów architektonicznych, w których kompozycji widoczna jest statyka i dynamika z CD-ROM-u</p>	<p>– praca z tekstem</p> <p>– prezentacja materiału ilustracyjnego</p> <p>– rozmowa nauczająca</p> <p>– ćwiczenie plastyczne: kompozycja akwarelami z konturem cienkopisem</p> <p>– prezentacja i</p>	<p>– orientacyjne rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze</p> <p>– wskazywanie niektórych cech, świadczących o statyce i dynamice w architekturze na wybranych przykładach</p>	<p>– dobre rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze</p> <p>– wskazywanie wielu cech świadczących o statyce i dynamice w architekturze na różnych przykładach</p> <p>– dobre rozumienie, że architektura zajmuje się</p>

	3.2	<ul style="list-style-type: none"> – zdjęcia mostów wiszących i mostów na filarach – zdjęcia ogrodów, parków, placów zabaw, ulic 	omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa)	<ul style="list-style-type: none"> – orientowanie się, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami – tworzenie dwóch prostych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę mostów 	<p>kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie dwóch oryginalnych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę różnych mostów
Wycieczka					
24.	<p>Znane polskie pomniki . Wybrane zabytki lub Wycieczka. Pomnik i zabytki w najbliższej okolicy /</p> <p>1.1 1.2 2.2 3.2</p>	<p>w sali:</p> <ul style="list-style-type: none"> – komputery z dostępem do Internetu – albumy i wybrany materiał ilustracyjny ze zdjęciami znanych polskich pomników z różnych miast <p>wycieczka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zabytki, pomniki – przewodniki po zabytkach 	<p>lekcja w sali z dostępem do Internetu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pogadanka – prezentacja reprodukcji i zdjęć – praca z tekstem (publikacje książkowe, internetowe) – ćwiczenie, prezentacja dzieł – prezentacja i omówienie wykonanych prac plastycznych <p>wycieczka szkolna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pogadanka – rozmowa nauczająca – oglądanie zabytku – ćwiczenie plastyczne: prezentacja komputerowa lub album, szkice zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> – orientacyjne poznawanie wybranych zabytków lub pomników – zwiedzanie i omawianie wybranych cech zabytków w najbliższej okolicy – tworzenie prostego szkicu, prezentacji lub albumu o zabytku 	<ul style="list-style-type: none"> – wnikliwe poznawanie wybranych zabytków lub pomników – aktywne zwiedzania i omawianie ważnych zabytków w najbliższej okolicy – tworzenie złożonego, bogatego szkicu, prezentacji lub albumu zabytku

			– prezentacja i omówienie wykonanych prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)		
Lekcje regionalne					
25.	Budownictwo ludowe. / „Malowana chata” lub „Budujemy makietę kolorowej wsi” / 1.1 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Budownictwo ludowe</i> , s. 69–70 – zdjęcia drewnianego budownictwa ludowego i obiektów innych dziedzin sztuki ludowej z CD-ROM-u – eksponaty, małe wytwory ludowego rzemiosła	– praca z tekstem – pogadanka – prezentacja zdjęć – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: makiety kolorowych chat – prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjna znajomość niektórych cech i dziedzin sztuki ludowej, znaczenia tradycji i sposobu pracy artysty ludowego – określanie niektórych cech ludowego budownictwa, znaczenia skansenu – inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania makiety uproszczonej, malowanej chaty	– dobra znajomość różnorodnych cech sztuki ludowej, określanie kolorystyki i formy dzieł wybranego regionu, dobra znajomość znaczenia tradycji, sposobu pracy artysty ludowego – określanie wielu cech ludowego budownictwa, rozumienie znaczenia skansenu dla zachowania różnych form drewnianego budownictwa i sztuki ludowej określonego regionu – opisywanie wielu charakterystycznych cech różnych obiektów ludowego budownictwa – twórcze inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania ciekawej pod względem plastycznym makiety malowanej chaty, łączenie kilku makiet w taki sposób, aby utworzyć makietę wioski
26.	Poznajemy sztukę ludową najbliższej okolicy. W muzeum sztuki regionalnej lub skansenie. Szkice przedmiotów i chat	– podręcznik: <i>Budownictwo ludowe</i> , s. 69–70; <i>Fotografia</i> , s. 79–81, wyjaśnienie pojęcia skansen, s. 78	– pogadanka – zwiedzanie – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: szkice chat z natury,	– określanie wybranych cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego – orientacyjna znajomość	– precyzyjne określanie cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego – dobra znajomość pojęcia i różnych zadań skansenu

	z natury / 1.1 2.1 3.1 3.2	– przewodniki turystyczne, informator o skansenie	wykonywanie zdjęć – prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	pojęcia i niektórych zadań skansenu – zwiedzanie, poznawanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie – wykonywanie prostych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie	– aktywne zwiedzanie, poznawanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie – wykonanie ciekawych pod względem plastycznym, oryginalnych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie
27.	Między ludowym budownictwem, rzeźbą a przedmiotami rzemiosła. / „Projekt świątka” lub „Ule jak rzeźby i domki” / 1.1 2.2 3.1 3.2	– podręcznik: <i>Budownictwo ludowe</i> , s. 69–70 – zdjęcia wytworów rzemiosła i rzeźby ludowej z CD-ROM-u – zdjęcia przedstawiające ludowe ule	– pogadanka – prezentacja reprodukcji – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: relief z plasteliny lub makieta oklejona plasteliną – prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa)	– orientacyjna znajomość wybranych cech sztuki ludowej, budownictwa i rzemiosła ludowego – opisywanie niektórych cech dzieł sztuki ludowej – nawiązywanie do sztuki ludowej podczas projektowania prostego ula lub świątka w formie reliefu z plasteliny lub bryły oklejonej plasteliną	– dobra znajomość wybranych cech sztuki ludowej, budownictwa i rzemiosła ludowego – opisywanie różnych elementów dzieł sztuki ludowej – twórcze zainspirowanie się sztuką ludową podczas projektowania oryginalnego świątka lub ula w formie reliefu z plasteliny o przemyślanej kolorystyce i fakturze lub bryły oklejonej plasteliną
Lekcja plenerowa					
28.	O potrzebie tworzenia, ekspresji i kontakcie z naturą. Malowanie w plenerze	– plener	– pogadanka – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami lub farbami plakатовymi – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna,	– obserwowanie natury, wybieranie prostego motywu do rysowania z natury – komponowanie i wykonanie prostej pracy malarzkiej farbami plakатовymi lub pastelami olejnymi. w luźny sposób	– wnikliwe obserwowanie natury, wybieranie ciekawego motywu do rysowania z natury – szkicowanie, planowanie kompozycji, kolorystyki, odpowiednich proporcji pracy plastycznej z natury – tworzenie ciekawej, oryginalnej pracy plastycznej z natury

			zbiorowa)	nawiązującej do obserwowanej natury	pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi, sprawne postępowanie się technikami barwnymi, stosowanie ciekawej kolorystyki
Lekcje powtórzeniowe					
29.	Podsumowanie. Powtórzenie wiadomości. / „Kolorowe zamki i pałace” / 2.1 3.1 3.2	– podręcznik: <i>O barwie</i> , s. 16–28; <i>O kompozycji</i> , s. 41–50 – reprodukcje dzieł sztuki z CD-ROM-u, ilustrujące poszczególne pojęcia omawiane i powtarzane w ciągu roku szkolnego	– rozmowa nauczająca – prezentacja reprodukcji – ćwiczenie plastyczne: kompozycje rysunkowe techniką mieszaną z elementami kolażu – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjna znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji – rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w niektórych znanych obrazach – stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, orientacyjne wyjaśnianie pojęć – tworzenie prostej kompozycji zamku, której elementami będą wyjaśnienia i szkice dotyczące barwy i kompozycji	– dobra znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji – rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w wielu różnych znanych obrazach – przemyślane stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, precyzowanie i wyjaśnianie pojęć – tworzenie oryginalnej kompozycji zamku, której elementami będą dokładne wyjaśnienia i trafnie ilustrujące je szkice, dotyczące barwy i kompozycji
30.	Podsumowanie, cz. 2. Powtórzenie wiadomości. / „Kolorowe zamki i pałace” / 2.1 3.1	– podręcznik: <i>O rzeźbie</i> , s. 56–61; <i>O budowlach</i> , s. 66–70; <i>O mediach w sztuce</i> , s. 79–90 – reprodukcje dzieł sztuki z CD-ROM-u, ilustrujące	– rozmowa nauczająca – prezentacja reprodukcji – ćwiczenie plastyczne: kompozycja rysunkowa techniką mieszaną	– orientacyjna znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych form przestrzennych, architektury, ludowego	– dobra znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby

	3.2	omawiane zagadnienia	elementami kolażu – prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	budownictwa i rzeźby – opisywanie wybranych dzieł sztuki, związanych z omawianymi pojęciami i dziedzinami sztuk – orientacyjne wyjaśnianie i ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki własnymi prostymi szkicami – tworzenie prostej kompozycji przy użyciu wykonanych szkiców i ich objaśnień	– opisywanie różnych dzieł sztuki związanych z omawianymi pojęciami, posługiwanie się bogatym słownictwem, pojęciami podczas omawiania dzieł – ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki, własnymi trafnie oddającymi ich treść szkicami, dokładne objaśnianie ich – tworzenie interesującej kompozycji z wykorzystaniem szkiców i ich wyjaśnień
Lekcje dodatkowe					
31.	Piękny świat według Greków. / „Sportowcy – proporcje ciała i ruch postaci”, „Tympanon lub fryz wokół świątyni”, „Świątynia z różnymi kolumnami” / 2.1 3.1 3.2	– <i>Długie dzieje sztuki w dziesięciu opowieściach. Piękny świat według Greków, s. 10–15</i> – reprodukcje dzieł architektury, rzeźby greckiej, malarstwa na wazach – schematy greckich porządków architektonicznych – zdjęcia współczesnych sportowców – manekin drewniany (dodatkowo)	– praca z tekstem – pogadanka – prezentacja reprodukcji – rozmowa nauczająca – ćwiczenie plastyczne: rysunek węglem lub czarnym i białym pastelem suchym – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)	– orientacyjne określanie czasu trwania sztuki starożytnej Grecji – określanie niektórych związków sztuki greckiej z poglądami filozoficznymi i wierzeniami – orientacyjna znajomość cech architektury, porządków architektonicznych, rzeźb, malarstwa na wazach – prosty opis wybranej budowli i rzeźby greckiej – stworzenie prostej kompozycji rysunkowej, inspirowanej kształtem świątyni greckiej i sposobem przedstawiania	– dokładne określanie czasu trwania sztuki starożytnej Grecji, okresu klasycznego w sztuce – określanie związków sztuki greckiej z poglądami na piękno, wierzeniami – znajomość cech architektury, dokładnego kształtu świątyni, porządków architektonicznych i innych rodzajów budowli, określanie kanonu w rzeźbie, znajomość cech malarstwa na wazach – opisywanie wybranych znanych zabytków architektonicznych, rzeźb i waz – tworzenie oryginalnego, rysunkowego projektu fasady greckiej świątyni z kolumnami w

				<p>postaci na tympanonie i fryzie</p> <ul style="list-style-type: none"> – posługiwanie się techniką rysunku węgłem lub pastelami suchymi 	<p>wybranych porządku, z tympanonem i fryzem z postaciami w ruchu</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystywanie różnorodnych możliwości, jakie daje technika rysunku węgłem lub pastelami suchymi
32.	<p>...a potem przemówił Rzym. / „Portret rodzinny lub klasowy” /</p> <p>2.1</p> <p>3.1</p> <p>3.2</p>	<p>– <i>Długie dzieje sztuki w dziesięciu opowieściach. ...a potem przemówił Rzym, s. 16–21</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – wybrane reprodukcje przedstawiające architekturę, rzeźbę, malarstwo rzymskie – kartki z poleceniami powtórzeniowymi dla grup 	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanka – prezentacja reprodukcji – rozmowa nauczająca – praca z tekstem – ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> – orientacyjne określanie zasięgu i czasu trwania sztuki starożytnego Rzymu – znajomość niektórych zdobyczy architektonicznych starożytnego Rzymu i niektórych znanych zabytków – określanie niektórych cech malarstwa i rzeźby starożytnego Rzymu, m. in. realizmu – komponowanie prostej pracy plastycznej, portretu zainspirowanego tematyką rzeźb starożytnego Rzymu – stosowanie techniki pasteli olejnych lub plakatówki w wykonywanej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> – określanie zasięgu imperium rzymskiego, wpływu i oddziaływania sztuki rzymskiej, czasu jej trwania – znajomość istotnych zdobyczy architektonicznych starożytnego Rzymu i ich znaczenia (łuk, kopuła) – znajomość różnych rodzajów budowli charakterystycznych dla sztuki rzymskiej – określanie cech rzeźby i malarstwa starożytnego Rzymu – realizmu, posługiwanie się środkami wyrazu artystycznego, np. światłocieniem – omawianie wybranych, znanych rzymskich zabytków architektonicznych, rzeźb, pomników i malarstwa – tworzenie ciekawej kompozycji plastycznej, portretu zainspirowanego tematyką rzeźb starożytnego Rzymu – ukazywanie charakterystycznych cech twarzy, stosowanie ciekawej kolorystyki, wykorzystywanie

					różnych możliwości techniki pastelii olejnych lub malowania plakatówkami
33.	<p>Wśród kościołów, katedr i ołtarzy. / Projekt podwójnego witraża: „Anioł i diabeł” lub „Rozeta” /</p> <p>2.1 3.1 3.2</p>	<p>– <i>Długie dzieje sztuki w dziesięciu opowieściach. Wśród kościołów, katedr i ołtarzy</i>, s. 22–29</p> <p>– reprodukcje dzieł romańskiej i gotyckiej architektury, witraży, malarstwa ściennego, rzeźby, iluminacji, różnych form ołtarzy</p>	<p>– pogadanka</p> <p>– prezentacja reprodukcji</p> <p>– praca z tekstem</p> <p>– rozmowa nauczająca</p> <p>– ćwiczenie plastyczne: kompozycja flamastrami lub farbami witrażowymi do szkła</p> <p>– prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa)</p>	<p>– orientacyjne określanie przedziału czasowego średniowiecza, czasu trwania stylu romańskiego i gotyckiego</p> <p>– określanie niektórych cech stylu romańskiego i gotyckiego, zauważanie wybranych cech budowli – proporcji, wielkości, kształtów okien, rzeźby, witraży i malarstwa,</p> <p>– porównywanie wybranych cech sztuki romańskiej i gotyckiej,</p> <p>– szkicowanie elementów architektonicznych</p> <p>– stworzenia prostej kompozycji witrażowej, nawiązującej poprzez formę i temat do sztuki średniowiecznej</p>	<p>– dokładne precyzowanie przedziału czasowego średniowiecza, wpływu chrześcijaństwa na sztukę, określanie dokładnego czasu trwania i form w sztuce stylu romańskiego i gotyckiego</p> <p>– określanie istotnych cech stylu romańskiego i gotyckiego, zauważanie, opisywanie wielu cech budowli, proporcji, wielkości, kształtów okien, rzeźby, witraży i malarstwa, form ołtarzy, iluminacji</p> <p>– precyzyjne szkicowanie elementów architektonicznych z zachowaniem formy i proporcji</p> <p>– opisywanie zabytków sztuki średniowiecznej</p> <p>– znajomość sylwetki Wita Stwosza</p> <p>– tworzenie oryginalnej kompozycji witrażowej, nawiązującej poprzez formę i temat do sztuki średniowiecznej (witraż podwójny lub rozeta)</p>
34.	<p>Niech żyje człowiek ,niech żyje świat! / „Budowla nakryta kopułą” /</p> <p>2.1 3.1</p>	<p>– <i>Krótkie dzieje sztuki w dziesięciu opowieściach. Niech żyje człowiek, niech żyje świat!</i>, s. 30–37</p> <p>– wybrane reprodukcje</p>	<p>– pogadanka</p> <p>– prezentacja reprodukcji</p> <p>– praca z tekstem</p> <p>– rozmowa nauczająca</p>	<p>– orientacyjne określanie przedziału czasowego renesansu</p> <p>– znajomość niektórych cech budowli, ich nawiązań</p>	<p>– określanie dokładnego przedziału czasowego renesansu, znaczenia humanizmu, odrodzenia sztuki starożytnej dla kształtu dzieł</p> <p>– znajomość ,opisywanie,</p>

	3.2	<p>dzieł sztuki renesansowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – reprodukcje obrazów Leonarda da Vinci, Rafaela, Pietera Bruegla – zdjęcia rzeźb Donatella, Michała Anioła 	<ul style="list-style-type: none"> – ćwiczenie plastyczne: kompozycja barwna pastelami suchymi – prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<p>do kultury starożytnej, wskazywanie niektórych cech związanych z harmonią i symetrią</p> <ul style="list-style-type: none"> – określanie wybranego tematu malarstwa, charakterystycznego dla epoki, omawianie niektórych cech renesansowego obrazu – znajomość wybranego dzieła Leonarda da Vinci i Michała Anioła, wskazywanie niektórych elementów w dziełach – luźne nawiązanie do budowli renesansowej w prostej pracy plastycznej – posługiwanie się w pracy plastycznej techniką pastelii suchych 	<p>wskazywanie różnorodnych cech budowli, elementów architektonicznych charakterystycznych dla architektury renesansowej (np. łuk, arkada, kopuła, centralny plan budowli) oraz ich znaczenia dla harmonii, proporcji i symetrii budowli</p> <ul style="list-style-type: none"> – określanie kilku tematów malarstwa, opisywanie znanych dzieł – znajomość i opisywanie wybranych dzieł Leonarda da Vinci, Rafaela, Bruegla, Donatella, Michała Anioła – tworzenie oryginalnej kompozycji budowli nakrytej kopułą, nawiązującej do budowli renesansowych – sprawne posługiwanie się techniką pastelii suchych, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki
--	-----	---	--	--	--